

a1 ÖĞREN,
HİSSET,
HAREKETE GEÇ
Deniz Çöpünü Durdurmak için

Malzeme ve Gereçler

Çeşitli temiz ve güvenli çöpler: içecek kutuları, şişeler, şekerleme ambalajları, balonlar, plastik ve kâğıt bardaklar, plastik çatal-kaşık, pipet, naylon poşet, misina, ağ, bant, kâğıt parçaları, vb.

Adım Adım Yapılacaklar GÖREV A: Deniz Çöprü Oyunları

Eğitimci, içi çöp dolu bir poşeti, bir çemberin ortasına döker ve öğrencilere bu objeleri tanıması için zaman tanır. Yaş ve tecrübeye bağlı olarak, öğrenciler önceki sayfada belirtilen oyunlardan bir ya da daha fazlasına katılırlar. Oyunlar oynandıktan sonra, öğrenciler kendi oyunlarını da yaratabilir ve bu oyunları deneyebilirler.

GÖREV B: Tanımlamaya Çalışmak

Haydi, şu soru üzerine etraflıca düşünelim: "Çöp" nedir? Öğrenciler "çöp" için anahtar sözcükleri ve eş anlamlı sözcükleri listelerler. Diğer taraftan, sınıf tahtası üzerinde bir "örümcek ağı" (konu haritası) oluşturulur.

Peki ya "deniz çöprü" nün tanımı? Neden sıradan bir çöpten farklı? Bir atık nasıl bir nehre ya da denize gidebiliyor?

Sonunda, öğrenciler, aileleri ile günlük aktivitelerde nasıl çöp ürettikleri ve bundan nasıl kaçınabilecekleri üzerine tartışırlar.

DENİZ ÇÖPÜNÜN TANIMLANMASI VE SINIFLANDIRILMASI

Bu aktivitede öğrenciler, tanımlama ve sınıflandırma oyunları oynayarak deniz çöplerini tanırlar. "Çöp" kavramı üzerinde beyin fırtınası yaparak uygunsuzca bertaraf edilmiş ve deniz çöprü olabilecek objeleri fark ederler.

KONULAR

Lisan, Sanat, Matematik, Bilim, Sosyal Çalışmalar

ÖĞRENCİ YAŞI

10-15 yaş

SÜRE

60 dakika (her bir görev için 30 dakika)

AMAÇLAR

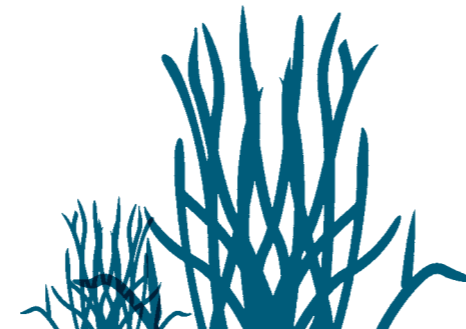
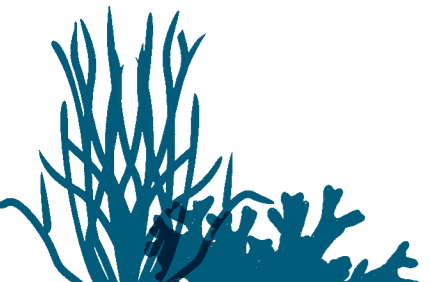
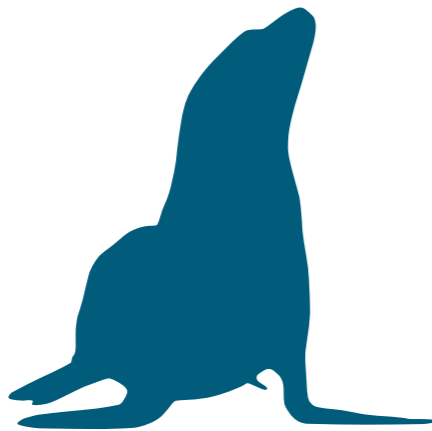
- Tanımlama ve sınıflandırma becerilerini geliştirmek.
- Anlatma ve iletişim kurma becerilerini geliştirmek.
- Deniz çöprü oluşumuna sebep olan yolları tartışmak ve onları belirlemek

İNTERNET KAYNAĞI

www.oceanconservancy.org/ICC

BÖLÜM **A**

DENİZ ÇÖPLERİNİ
TANIYORUZ

ÖĞREN, HİSSET, HAREKETE GEÇ

Deniz Çöpünü Durdurmak için

1950'lerde üretilen ilk plastik ürünlerin bugün hala bizimle olduğunu biliyor muydunuz?

© Lybia Caré, Greenpeace / Marine PhotoBank

Denizel veya kıyusal bölgeye atılan ya da bu alanlarda bırakılan; kalıcılığı olan, üretim sonucu ortaya çıkmış veya işlenmiş herhangi bir katı malzeme, Deniz Çöpü olarak tanımlanır. İnsan aktivitesi ile üretilen bu atık, ister denizde ister karada üretilmiş olsun, bir şekilde denizel ortama girer.

- Deniz çöpü yaratan en bilindik malzemeler plastik, kauçuk, kâğıt, metal, tahta, cam, kumaş, vb. hammaddeler içerir ve bu malzemeler deniz yüzeyinde yüzer vaziyette, su içinde akıntı ile sürüklenirken, kumsallara vurmuş halde ya da deniz tabanında bulunabilir.
- Yüzerliği olan ve/veya rüzgâr ile kolayca sürüklenebilecek olan çöplerin denize ulaşma ihtimali daha yüksektir. Bununla birlikte bütün çöpler yüzerliğe sahip değildir, denize ulaştıklarında batıp gözden kaybolurlar.
- Deniz çöplerinin çıplak gözle görülenleri (makro boyutlu çöp) olduğu gibi, zor görülen ve hatta gözle görülemeyenleri (mikro boyutlu çöp) de vardır.
- Belirli bir çöpün bozunma değeri, o çöpün deniz ortamındaki bozunma süresini, yani "yaş"ını gösterir.
- Deniz çöplerini sınıflandırmanın bir yolu da, çöpün ilk üretildiği aktiviteye göre sınıflandırmadır. Örneğin: balıkçılık, gemcilik, yasal olmayan atık boşaltma faaliyeti, sigara içme, vb.
- Çöplerin doğa ve vahşi yaşam üzerine potansiyel etkileri değişkenlik gösterir; bazı çöpler diğerlerine görece daha zararlıdır.

Plastik Devri

20. ve 21. Yüzyıl, plastik devri olarak nitelendirilir. Plastik, hayatlarımızı evrimleştirdi; bir düşünün, gün içinde kaç farklı plastik malzeme kullanıyorsunuz: kıyafetler, oyuncaklar, bilgisayarlar, mutfak gereçleri, çeşitli cihazlar ve daha pek çoğu! Yararlarına karşın, plastik malzemeler çöp haline geldiklerinde birçok kötü etkileri oluyor; özellikle de denizel ortama girdiklerinde. Plastik, Avrupa Denizleri'nde bulunan çöplerin %60 ila %80' ini oluşturuyor. Tasarımları ve dayanıklılıkları doğada çok yavaş çözülmelerine sebep oluyor. Bunun anlamı plastik çöplerin; denizlerde, bozunmadan dalga, akıntı, rüzgar, gelgit etkisi ile ve nehirler aracılığıyla çok büyük yollar katedebilmesi ve zamanla birikmesidir. Plastik ürünler en sonunda çok küçük parçacıklara ayrılır veya mikroplastik denen ve denizel organizmaların, su içinde her ağızlarını açtıklarında, istemsiz olarak sindirim sistemine karışan partiküllere dönüşürler. Mikroplastikler aynı zamanda, temizlik ve bakım ürünleri ile, yıkanan kıyafetlerle (mikrofiber) ve plastik endüstrisinin hammaddesi olarak bilinen reçine parçacıkları ile doğrudan deniz ortamına girerler.

Deniz Çöpü Oyunları

Oyun	Beceri	Açıklama
Tahmin et	...açıklama	Öğrenciler diğerlerine söylemeksizin, çöplerin arasından bir tanesini seçerler ve sınırlı sayıda kelime kullanarak (örn.30-40 kelime) seçtikleri çöpü açıklayan bir yazı yazarlar. Daha sonra herkes yazdıklarını diğerlerine okur ve açıklanan objenin ne olduğu tahmin edilmeye çalışılır.
20 Soru	...açıklama	Öğrenciler, bilindik bir çöp üzerine 20 adet soru düşünürler; örneğin, bir içecek kutusu. Bu aktivite, önemsiz görünen bir objenin bile, bizim bakış açımıza göre, ne kadar çok bilgi içerdiğini gösterir.
"evet-hayır"	...açıklama	Öğrenciler sırt sırta, çiftler halinde oturtulur. Çiftlerden biri arkasında bir çöp tutarken, diğer 10 tane evet-hayır sorusu sorarak çöpü tahmin etmeye çalışır. (Sorulacak soru sayısı çöpün zorluğuna göre değişebilir.) Oyundan sonra öğrenciler, sınıflandırmanın ve sırasıyla soru sormanın önemini kavrarlar.
Çöp Müzesi	...sınıflandırma	Öğrencilere (bireysel ya da 4'lü gruplar halinde), çöpleri sanki bir müzede sergileyecekmiş gibi, mümkün olduğunca çok kategoride sınıflandırmaları istenir. Her bir kategori için, öğrenci hangi kriteri göz önünde bulundurduğunu açıklar ve en sonunda sınıfça bulunan bu çeşitli kategoriler belgelenir.
Benim Oyunum		

Çöpleri kullanarak başka bir oyun da oynanabileceğini mi düşünüyorsun? Haydi bize nasıl oynanacağını anlat...

